

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce:	Přínosy zážitkového vzdělávání pro osobnostní rozvoj jednotlivce
Autor práce:	Bc. Ilona Hortová
Obor studia:	Pedagogika volného času (NMgr.)
Posudek vypracoval:	PaedDr. Petr Bauman, Ph.D.
Datum:	15. 5. 2014

Předložená diplomová práce je zajímavým příspěvkem k teorii a praxi zážitkové pedagogiky. Jedná se o vlastní výzkumné šetření diplomandky, která si klade tyto otázky (v průběhu práce se formulace základních otázek mírně liší): „Které konkrétní oblasti osobnostního rozvoje pomáhá výchova zážitkem rozvíjet?“ a „Jaký je „vztah doby, která uplynula od absolvování kurzu[,] a vnímaných přínosů pro osobnostní rozvoj“ (s. 8)?“

Jazyková a formální stránka práce, použité zdroje

Práce je psána čtivě, její stylistika odpovídá požadavkům odborného stylu. Při pročítání textu bylo možné narazit pouze na několik jazykových chyb, které nebrání porozumění textu. Větší péči by zasloužila interpunkce v poznámkách pod čarou a v odrážkách. Místy se objevily poněkud neobratné nebo nepřesné formulace: např. na s. 7 autorka slibuje, že „výzkumná část práce ... přinese ucelený přehled nejdůležitějších oblastí osobnostního rozvoje, které si jednotlivci ... osvojili.“ Práce také, dle mého mínění, poměrně volně nakládá s výrazy „výchova zážitkem“ a „zážitkové vzdělávání“. Nehezky vypadá také hrubka ve 14. otázce dotazníku.

Seznam použitých zdrojů zahrnuje adekvátní množství položek, postrádám jen relevantní zahraniční zdroje, resp. stati z odborných časopisů, které by umožnily vlastní výzkum konfrontovat nebo zasadit do kontextu výzkumů realizovaných v zahraničí. Použité zdroje jsou citovány korektně. Požadavky kladené na rozsah diplomové práce byly naplněny na minimální hranici.

Obsahová stránka práce

Práce je členěna do tří základních kapitol. Jejich struktura se vzhledem k cílům práce jeví jako smysluplná. Za problematickou považuji snad jen kapitolu 1.2. Dle mého mínění v této stručné podobě neplní v rámci celku práce žádnou funkci. Pokud autorka v této kapitole na str. 13 tvrdí, že něco „je zřejmé“, pak zcela jistě ne díky textu, na který tento odstavec navazuje. Obecně lze říci, že práce netvoří příliš kompaktní celek. Jednotlivé kapitoly smysl dávají, dává smysl také jejich zařazení do celku práce, nicméně text na sebe příliš nenavazuje. Při interpretaci výsledků výzkumu je řada skutečností popsanych v předchozích kapitolách (zejm. ve vztahu ke kapitole 1.1) v podstatě ponechána stranou. Teoretická východiska výzkumu tak nejsou příliš vytěžena.

Teoretická část práce nepřináší mnoho nového, spíše se jedná o kompilaci – nicméně dobře vybraných a relevantních – zdrojů. Na některých místech by bylo

ale žádoucí přejímané informace více reflektovat. Například považuji za diskutabilní, zda fenomény jako zásadovost, otevřenost, vděčnost, pokoru, statečnost a motivaci lze beze zbytku označit jako hodnoty (srov. s. 15), nebo zda se spíše nejedná o postoje. Autorka nicméně prokázala dostatečný vhled do problematiky a při vlastním výzkumném šetření vycházela z dostatečně hlubokého zmapování teoretických souvislostí problému. Postrádám pouze snahu vztáhnout vlastní výzkumné šetření k jiným dříve realizovaným výzkumům.

Vlastní výzkumné šetření bylo provedeno a popsáno pečlivě. Nicméně mám k němu několik výhrad či otázek:

- Nakolik je kvantitativní kritérium „nejčastěji zmiňovali“ pro kvalitativní výzkum relevantní?
- Tab. 5 na str. 71 uvádí, že se jedná o korelaci vztahu „doby a vnímaných přínosů“, nicméně tabulka ukazuje korelaci výsledků různých skupin respondentů. Jak tomuto rozumět?
- Je možné ze zjištěné korelace usuzovat, zda „doba, která uplynula od absolvování kurzu, má vliv na intenzitu vnímání přínosů ze zážitkového vzdělávání“? Obávám se, že interpretace výsledků je chybná v tom, že zaměňuje *souvislost a příčinnostní vztah*.
- Jsou rozdíly hodnot naměřených v rámci jednotlivých skupin respondentů rozdělených dle doby, která uplynula od absolvování kurzu, statisticky významné? Interpretace výsledků vyznívá, jako by tomu tak bylo, ale test statistické významnosti nikde v textu uveden není. Byly statisticky významné zjištěné rozdíly dle pohlaví a vzdělání respondentů?
- Kategorizaci uvedenou v tabulce na s. 54–55 považuji v některých případech za značně diskutabilní („respektuji autoritu“ – „sebepoznání“; „sebepoznání“ / „sebereflexe“; „potřebuji jasná pravidla v rámci skupiny“ – „komunikace“; „objevil jsem jiný způsob odpočinku“ – „psychická odolnost“; „ostatní mě inspirují“, „schopnost vidět jevy v souvislostech“ – „emoční inteligence“).
- Největší problém vidím v tom, že diplomandka z metodologického hlediska zaměňuje objektivní konstatování faktu a subjektivní výpovědi, resp. ze subjektivních výpovědí vyvozuje konstatování objektivní skutečnosti. Výzkumná otázka „Které konkrétní oblasti osobnostního rozvoje pomáhá výchova zážitkem rozvíjet?“ (s. 59) byla realizována tak, že se výsledky opírají o výpovědi respondentů. Autorka výzkumu tedy pouze zjistila, co si respondenti myslí o přínosu absolvovaného kurzu pro jejich osobní rozvoj, nikoli objektivní skutečnost, zda k takovému rozvoji v dotazovaných oblastech skutečně došlo.

Předloženou diplomovou práci hodnotím celkově jako v podstatě zdařilou (až na výše popsané výhrady). Domnívám se, že splňuje stanovené požadavky; doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm „**velmi dobře**“.